

Без промяна на пенсионния модел в България следва вдигане на данъци и поддържане на големи бюджетни дефицити, посочиха експерти на форум в София

- Source: bta.bg, Online
- Date: 26-06-2025, 01:59

БТА, София (25 юни 2025) Конференция на тема „Промени в пенсионния модел в България“ се проведе днес в столичния хотел „Хаят Риджънси“. Организатор на събитието е Българската Си Еф Ей (CFA) асоциация. В конференцията участие взеха: бившият финансов министър Владислав Горанов, зам.-председателят на Комисията за финансов надзор Диана Йорданова, подуправителят на Националния осигурителен институт Весела Караиванова, Николай Василев, управляващ партньор „Експат Капитал“ и председател на УС на Българската CFA асоциация, Деница Сачева, председател на парламентарната Комисия по труда, социалната и демографска политика (чрез видеообращение), както и Евелина Милтенова, председател на УС на БАДДПО (Българска асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване), Иван Иванов от ПОК „ДСК-Родина“, Александър Вучков от „**ОББ** Пенсионно осигуряване“ и Павлин Миланов от „Алианц България“.Снимка: Мартин Леков/БТА (ЕВ)

Без промяна на пенсионния модел в България е възможно скоро да се води дебат за повишаване на данъците у нас на фона на поддържане на високи бюджетни дефицити и поемане на нови дългове. Около тази теза се обединиха бившият финансов министър Владислав Горанов и управляващият партньор в "Експат Капитал" и бивш вицепремиер Николай Василев по време на конференция на тема "Промени в пенсионния модел в България", която се проведе в столичния хотел "Хаят Риджънси". Организатор на събитието е Българската Си Еф Ей (CFA) асоциация, чийто председател на Управителния съвет е Николай Василев.

По време на събитието бяха представени и елементи от новата мултифондова пенсионна система, като стана известно, че съвсем скоро ще бъде публикуван за обществено обсъждане и проектозаконът, внедряващ този модел у нас. Мултифондовата система позволява на пенсионните дружества да управляват парите за т.нар. втора пенсия, използвайки принципа на жизнения цикъл, даващ възможност средствата на всяко осигурено лице да се управляват спрямо конкретния му рисков профил.

По думите на Владислав Горанов настоящият пенсионен модел е вече част от цялостната фискална политика на държавата и промени в него водят до изменения на данъчната политика, нещо, което скоро може да наблюдаваме.

Според него увеличаването на бюджетните разходи през последните няколко години, освен че е отложило членството в еврозоната с няколко години, може да доведе до воденето на дебат, който няма да бъде лесен.

Според Горанов, ако не се намери правилното съотношение между първия и втория стълб на пенсионната система, усещането, че хората са ошетени, ще остане и ще бъде лесно доказуемо.

"Имаме възможност, има и готов законопроект да дадем възможност на капиталовия стълб да стане по-конкурентоспособен, но същевременно трябва да държим сметка за това, че политиките могат с лека ръка и бързо да премахнат всички конкурентни предимства на капиталовото натрупване с безпринципни решения по отношение на пенсионната формула. Много такива се взеха", каза той.

"Надявам се, че няма заради пенсионния модел да коментираме скоро данъчния модел, въпреки че такива рискове има", добави Владислав Горанов.

"Съгласен съм по принцип, че пенсиите трябва да се вдигат, но има продължение на изречението - стига тези разходи да се изработват от икономиката, а не бъдещите поколения да ги плащат чрез дефицитите и дълговете, които реализираме и данъците, които очаквам да ни вдигнат примерно от следващата година", каза Николай Василев.

По думите му пенсиите не са абстрактни понятия, а са резултат от осигурителните вноски, поради което той е против практиките за презичисляване на пенсиите.

Василев посочи, че за последните 25 години разходите за пенсии са нараснали 10 пъти, като през следващата 2026 година се очаква да достигнат 11,5 на сто от брутния вътрешен продукт на страната спрямо дял от 8,6 на сто в периода 2000 - 2019 година.

Според него не става чрез вдигане на пенсии да се печелят избори, защото обществото вижда, че политиките, които практикуват този модел, са финансово безотговорни.

"През последните 4 години категорично пенсионната система е причината за влошаването на фискалната стабилност", каза Василев.

Чрез видеообръщение Деница Сачева, председател на парламентарната Комисия по труда, социалната и демографската политика, посочи, че разходите за пенсионната система нарастват лавинообразно и вече са близо 1/3 от всички разходи в държавния бюджет, като системата у нас вече отчита принципа принос - права.

Тя заяви, че е било предложено на Народното събрание да бъде изработена пътна карта за пенсионната система у нас, давайки пример за небалагоприятните тенденции със застаряването на населението.

"Трябва обективно да признаем, че към момента втори и трети стълб на пенсионния модел не са се разгърнали напълно и не функционират в пълен мащаб", каза Сачева.

По думите на Диана Йорданова, зам.-председател на Комисията за финансов надзор, се очаква Министерството на финансите да публикува за обществено обсъждане законопроекта, който ще внедри у нас мултофондовата система. Текстът отговоря на препоръките на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР), а именно предоставяне на подходящ набор от инвестиционни опции, кито оценяват различните инвестиционни рискове.

Йорданова обясни, че това представлява модел, позволяващ инвестиране през целия жизнен цикъл на средствата на осигурените лица, които да бъдат насърчавани да могат да предприемат известен инвестиционен риск в по-младите си години, за да могат да се контролират евентуални негативни инвестициони резултати, приближавайки възрастта за пенсиониране.

"В законопроекта е заложена свободата на избор на лицата, според възрастта си, според жизнения си цикъл, да могат да направят информиран избор според риск апетита в различните подфондове", каза тя.

По думите ѝ волатилността, наблюдавана при кризи в миналото, може бързо да бъде преодолявана чрез разширяването на инвестиционите възможности на пенсионните дружества, което ще допринесе за по-висока доходност от тази, която в момента се реализира.

Тя посочи, че се предвижда таксите на пенсионните дружества да бъдат намалени значително, като е предложено те да се определят двукомпонентно чрез фиксирана част и променлива част, която ще зависи от постигнатата доходност от всяка една пенсионна компания.

Предвижда се и отпадане на механизма за минимална доходност, който се прилага от КФН спрямо пенсионните дружества, като на негово място ще бъде въведен нов бенчмарк.

Според подуправителя на Националния осигурителен институт Весела Караиванова, пенсионният модел, който разчита на двата задължителни и третия доброволен стълб, е най-добрият модел за страната и не трябва да бъде променян, но системата може да бъде подобрена.

По думите ѝ демографските процеси са основното предизвикателство пред страната ни, посочвайки, че до 2070 година се прогнозира населението у нас да се стопи до 5,3 млн. души.

Караиванова посочи, че зависимостта, която има държавното обществено осигуряване от финансирането с данъци, непрекъснато се увеличава, а освен демографските проблеми се наблюдават такива като увеличаване на дела на лицата с инвалидни пенсии, увеличаване на дела на лицата с по-ниски периоди на осигуряване в системата, но получаващи минимални пенсии, които се дотират от държавата и т.н.

Според изнесените от нея данни около 35 процента от пенсионерите у нас са на минимална пенсия спрямо около 16 на сто преди няколко години.

По думите на Евелина Милтенова, председател на УС на Българската асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване, пенсионните дружества са готови да надградят системата и да управляват личните партии по-успешно в условията на един мултифондов модел.

"За цяла България предстои историческа трансформация, именно приемането на еврото", каза тя, добавяйки, че системата е готова и че еврозоната ще даде нови възможности като по-дълбоки капиталови пазари и по-ниски трансакционни разходи.

Според нея мултифондовият модел не е просто техническа реформа, а изцяло нова философия за управлението на личните пенсионни спестявания.

В края на конференцията Иван Иванов, директор "Инвестиции" в "ДСК Родина" и Александър Вучков, ръководител отдел "Управление на инвестициите" в **ОББ** Пенсионно осигуряване, представиха модел, който измерва ефектите от въвеждането на пенсионни портфейли, свързани с жизнения жикъл. Симулацията показва, че чрез мултифондовете се постига по-висок коефициент на заместване.